

UNIVERSITATEA DIN BUCUREȘTI
FACULTATEA DE LITERE

BIBLIOTECI PUBLICE PENTRU COPII ȘI
INTEGRAREA RESURSELOR EDUCAȚIONALE ÎN
PROCESUL LECTURII

TEZĂ DE DOCTORAT

Conducător științific

Prof. Univ. Dr. Ionel ENACHE

Doctorand

Melania Luana (BUTNARIU) ȚĂPOSU

BUCUREȘTI

2025

REZUMAT

Biblioteca publică este o poartă spre cunoaștere, spre informare și știință, învățare pe tot parcursul vieții și de dezvoltare. Scopul bibliotecilor este acela de a oferi resurse și servicii sub toate formele în vederea satisfacerii nevoilor de informare, educație, dezvoltare personală, recreere și petrecere a timpului liber. Rolul acestora în dezvoltarea socială, culturală și educațională este extrem de activ. Lucrarea intitulată *Biblioteci publice pentru copii și integrarea resurselor educaționale în procesul lecturii* pune accent pe rolul educativ al bibliotecilor publice și aduce în imagine biblioteci publice pentru copii, resursele educaționale ale acestora, referindu-se cu precădere la grupa de vârstă 0-14 ani.

Motivația alegerii temei

Lucrarea de față a luat naștere din dorința de a arăta utilizatorilor bibliotecii importanța acestei instituții încă de la vârsta de 0 ani a copilului (fără a elimina din calculul dezvoltării timpurii perioada prenatală) în procesul educațional, resursele și serviciile pe care bibliotecile publice pentru copii le au și le pun la dispoziția acestei categorii de utilizatori, pregătirea și dorința personalului de a crea și de a apropia utilizatorii de aceste instituții reinventate și dornice de schimbare pentru a satisface nevoile de lectură, informare și nu numai ale comunităților deservite. Experiența de peste douăzeci și șapte de ani în cadrul departamentului pentru copii, atașamentul față de profesie și față de utilizatorul-copil, dorința de a-l apropia de carte, lectură și studiu, m-au determinat să aprofundez acest subiect și totodată să adun într-o teză o parte din experiența profesională, dar și informații expuse în conferințe, articole, publicații științifice și cărți sub semnătura mea. Această cercetare a avut la bază și dorința de perfecționare, de completare a studiilor în domeniul în care profesez, cel biblioteconomic, mai exact în cadrul unei biblioteci publice pentru copii. Bibliotecile publice pentru copii au multiple roluri, dar rolul educațional considerăm că este primordial. Ceea ce bibliotecarul pune la dispoziția publicului, ceea ce creează, îi poate determina pe copii, elevi, cadre didactice, părinți etc., să se apropie de aceste instituții cu scopul de a se informa, de a se documenta și de a învăța eficient cum să realizeze cu succes aceste procese de informare și documentare. Vor fi aduse în plan central biblioteci publice pentru copii din România, cu accent pe *Centrul de Excelență pentru Copii și Tineret al Bibliotecii Județene „George Barițiu”* din Brașov.

După cum afirmă profesorul Mircea Regneală, „dezvoltarea tehnologiei în epoca electronică va face ca dependența bibliotecarului de cărți fizice să scadă progresiv. Vom vorbi

în curând și la noi de bibliotecarul electronic sau bibliotecarul virtual așa cum vorbim de biblioteca electronică sau biblioteca virtuală. Bibliotecarul contemporan devine din ce în ce mai mult un consultant în informare după cum profesorul a devenit un consultant în învățare.”¹ Luând în considerare opinia acestuia, ne vedem în situația în care cartea în format fizic este necesară, dar nu suficientă. Vor fi prezentate astfel și resurse moderne, chiar resurse specializate ale viitorului pe care bibliotecile din România le dețin, dar într-o proporție foarte mică; cu siguranță într-un viitor apropiat ele se vor regăsi și în bibliotecile noastre pentru copii și vor fi utilizate cu prioritate, iar accentul se va pune pe resursele tradiționale, cu precădere pe carte, hârtie și lectură pe suport tradițional.

Potrivit afirmației lui Buckland K. Michael, autorul cărții *Library Services in Theory and Context*, fiecare cuvânt din titlul cărții sale ar fi trebuit să fie „câte un cadru conceptual...”², același lucru se remarcă și cu această teză, fiecare subcapitol ar putea constitui la rândul său câte un titlu de teză, de cercetare. Subiectul, biblioteci publice pentru copii și resursele, serviciile acestora, este un subiect extrem de vast ce nu poate fi terminat sau cuprins într-o singură teză. Intrând în profunzimea subiectului se constată că aspectele ce trebuie tratate cu seriozitate și constituie un real interes fiind extrem de importante în dezvoltarea, inovarea bibliotecilor în noua eră sunt multiple și fiecare capitol sau chiar subcapitol al acestei teze necesită o cercetare, o analiză și o descriere amănunțită, atentă și constituie o importanță în domeniul biblioteconomic.

Vor fi prezentate în această teză, teoretic și practic, stadiul actual al bibliotecilor publice destinate copiilor, resursele educaționale și serviciile pe care bibliotecarul secțiilor pentru copii, modern, creativ și inovator, cu roluri noi, ajutat de un management deschis, de o „mentalitate deschisă”³ le pune la dispoziția utilizatorului-copil. În această cercetare nu ne-am propus să calculăm indicatorii de eficiență, ci să cercetăm, să descoperim resursele infodocumentare existente în bibliotecile publice pentru copii din România cu accent pe 7 dintre aceste biblioteci (Arad, Brăila, Cluj, Sălaj, Tulcea, Vrancea și Brașov).

Ipoteze de lucru și metodologia cercetării

1. Prezentarea fundamentelor teoretice privind bibliotecile publice pentru copii după planul celor de la IFLA; s-au urmărit informații din *Tratatul de biblioteconomie*, ed. 1,

¹ REGNEALĂ, Mircea. *Rolul bibliotecarului în societatea contemporană* [online] [accesat la: 22 martie 2024]. Disponibil la: <http://lir.unibuc.ro/8-regneala.pdf>.

² BUCKLAND, Michael K. *Library Services in Theory and Context* [online] [accesat la: 22 martie 2024]. Disponibil la: https://books.google.ro/books/about/Library_Services_in_Theory_and_Context.html?id=VF7pCgAAQBAJ&redir_esc=y.

³ GHEORGHE, Cristina; NEAMȚU, Mihai. *Mentalitatea deschisă. Privește dincolo de tine*. București: Institutul dezvoltării personale, 2016.

coordonată de prof. emerit. Mircea Regneală, (descrierea bibliotecilor publice pentru copii conform planului IFLA; un scurt istoric al bibliotecilor pentru copii, urmărind evoluția acestora până la ceea ce sunt astăzi bibliotecile pentru copii - misiune, viziune, scop, funcții, drepturile publicului-țintă).

2. Analiza câtorva biblioteci publice pentru copii din străinătate dar și a celor din România (s-au folosit 4 instrumente: chestionarul, interviul, vizita directă, observarea directă și studiul website-urilor acestor biblioteci).

3. Analiza tipologiilor resurselor oferite de bibliotecile publice pentru copii.

4. Revizuirea literaturii de specialitate.

5. Ne-am axat pe o cercetare descriptivă⁴ a celei mai bune biblioteci pentru copii din țară, Secția pentru Copii și Tineret a *Bibliotecii Județene „George Barițiu”* din Brașov. Acest calificativ și titlu de *Centru de Excelență pentru Copii* a fost obținut în urma unui concurs internațional în anul 2013. De atunci și până astăzi, secția funcționează sub titulatura de *Centru de Excelență pentru Copii și Tineret*. Acest centru – resursă pentru copiii din județul Brașov, a ajuns prin multitudinea de servicii oferite, activități, programe, evenimente, resurse și prin profesionalismul angajaților acestui compartiment, să fie recunoscut și pe plan internațional, oferind de asemenea sprijin ca resursă și bibliotecilor sau instituțiilor de învățământ din alte țări prin colaborări, parteneriate. Prin implicarea masivă în domeniul biblioteconomiei, Centrul a reușit să facă cunoscută o bună parte din activitatea sa altor biblioteci pentru copii din România, pe plan internațional, colaborările fiind extrem de extinse, parteneriatele realizându-se între parteneri multipli și diverși (biblioteci, instituții de învățământ, ONG-uri, alte instituții publice etc.).

6. Analiza tipologiei utilizatorului bibliotecilor publice pentru copii (această analiză fiind prezentată în cadrul studiului de caz, capitolului IV, deoarece studiul s-a bazat pe o observare atentă, fiind realizat direct la fața locului în cadrul bibliotecii publice pentru copii din Brașov).

7. Elaborarea unor propuneri, recomandări și a unor sugestii de cercetare ulterioare.

S-a folosit cercetarea non-experimentală. Așa cum spune și definiția⁵, am observat fenomenele pe măsură ce acestea erau/sunt generate în mediul lor natural, după care le-am analizat, le-am adus la cunoștință publicului mai mult sau mai puțin cunoscător al acestei

⁴ Cercetarea descriptivă se referă la tot ce poate fi numărat și studiat, având un impact asupra vieții oamenilor care au legătură cu aceste elemente. Conf.: PRATT, John. *Cele 24 de tipuri de cercetări științifice și caracteristicile lor* [online] [accesat la: 22 martie 2024]. Disponibil la: <https://ro.warbletoncouncil.org/tipos-investigacion-cientifica-12882#menu-14>.

⁵ *Ibidem*.

resurse esențiale în informare și documentare pentru educare încă de la cea mai fragedă vârstă, biblioteca publică pentru copii.

Am ales să exemplificăm cu bune practici, culese în intervalul 2018-2023. Numărul acestora este impresionant. Această teză nu își propune să demonstreze toată strădania bibliotecarilor, bibliotecilor publice pentru copii în atragerea utilizatorilor lor către resursele bibliotecii sau a formării acestora în funcție de nevoi; încearcă să aducă câteva exemple edificatoare, dovadă vie că toate acestea s-au petrecut cu mare succes chiar și într-o perioadă dificilă pentru întreaga omenire.

Structura lucrării

Teza de doctorat cu tema *Biblioteci publice pentru copii și integrarea resurselor educaționale în procesul lecturii*, a pornit de la întrebări de cercetare clare ce investighează o temă de actualitate din domeniul biblioteconomiei – bibliotecile publice pentru copii.

- Sunt bibliotecile publice pentru copii instituții ce pot veni în ajutorul publicului țintă în informare, documentare și, în concluzie, în educare, în combaterea analfabetismului funcțional?
- Biblioteca însăși este o resursă așa cum se intitulează chiar o carte de specialitate apărută de ceva vreme *Biblioteca ca resursă*. Ce elemente întâlnim în această mare resursă pentru a atrage utilizatorul-copil către bibliotecă? Ce resurse, ce dotări au bibliotecile din străinătate pentru atragerea publicului și pe ce resurse se bazează bibliotecile publice pentru copii din România pentru atragerea publicului țintă?
- Putem aduna toate resursele unei biblioteci pentru copii, cu precădere, resursele informaționale (resursele documentare, resursele electronice) etc. sub denumirea generică de resurse educaționale, dată fiind categoria de public și în același timp și rolul primordial al acestor instituții?
- Personalul acestor departamente pentru copii este pregătit să atragă utilizatorul-copil către carte, către studiu, către lectură în condițiile în care tehnologia ne acaparează pe toți, de la mic la mare?

Teza este structurată în patru capitole, acoperind două paliere: studiul literaturii de specialitate din articole mai vechi pentru a sublinia stadiul trecut al bibliotecilor publice pentru copii, evoluția acestor instituții de cultură ajungând la studii de specialitate recente, actuale, relevante, exemple de bune practici. Partea teoretică, studiile critice, argumentele, au la bază un studiu aprofundat al literaturii în domeniu, cărți, reviste, surse online, articole, baze de date științifice, dar și citări, argumentări ale unor emisiuni de specialitate, radio sau tv, înregistrări. Din studiul de caz și din întreaga cercetare au reieșit recomandări pentru

bibliotecile ce lucrează cu și pentru această categorie de utilizatori descriși în cadrul tezei, un element clar și explicit ce va veni în ajutorul bibliotecarilor.

Capitolul I – *Fundamente teoretice privind bibliotecile publice pentru copii cu exemple din spațiul european*. Bibliotecile publice pentru copii au avut o evoluție istorică începând cu 1880. În colaborare cu școala, biblioteca publică a adăugat noi valențe și a fost o bibliotecă suport pentru dezvoltarea copiilor. Încă din 1920 tot mai mulți bibliotecari au dezvoltat resurse, servicii pentru copii. În 1940 a apărut interesul pentru conservarea cărților pentru copii și au apărut după 1950 argumente referitoare la efectul dăunător al cinematografelor. Din 1960 s-a dovedit că bibliotecile publice pentru copii erau parte firească a oricăror noi dezvoltări. Este esențial astăzi să dezvoltăm aceste biblioteci pentru copii. În acest capitol se prezintă mai multe exemple cu privire la începuturile bibliotecilor cu cărți pentru copii, bibliotecile mobile. A apărut preocupare pentru învățarea bazată pe resurse, un concept important pentru biblioteci pentru că au început să achiziționeze resurse suplimentare pentru atragerea publicului către lectură. Statele Unite și Marea Britanie au fost printre primele care au înființat servicii pentru copii. În acest capitol sunt prezentate succint și după o analiză riguroasă, misiunea, scopul și funcțiile bibliotecilor publice pentru copii. S-au analizat resurse internaționale și locale privind evoluția acestor biblioteci, stadiul actual. Ghidul IFLA este de asemenea amintit și prezentat.

În concluzie, aceste instituții, prin servicii și resurse educaționale, au fost concepute, dezvoltate pentru a oferi acces gratuit la informații și materiale de lectură. Bibliotecile publice pentru copii au ținut tot timpul cont de Convenția Națiunilor Unite cu privire la drepturile copilului. În 2014, în România a existat o strategie națională pentru promovarea drepturilor copilului și lectura a devenit o resursă educațională foarte importantă în bibliotecile pentru copii. Deservirea copiilor este mai diferită, bibliotecarii au făcut eforturi considerabile pentru a oferi servicii acestei categorii de utilizatori, au creat activități destinate preșcolarilor și școlarilor, servicii specifice vârstei 0 – 14 ani. Practic, capitolul prezintă o analiză a istoricului, a dezvoltării momentelor importante în dezvoltarea acestor servicii pentru copii. În final se demonstrează prin trei studii de caz, trei biblioteci străine, din țări vecine, că acestea s-au adaptat la tehnologie, la noile cerințe și sunt un suport foarte important pentru acest segment de utilizatori: Biblioteca Națională pentru Copii „Ion Creangă” Chișinău, Republica Moldova, Biblioteca Publică Regională „P. R. Slaveykov” VelikoTărnovo, Bulgaria și Biblioteca Publică Centrală Veria, Grecia.

Capitolul II – *Cercetare privind resursele și serviciile oferite de bibliotecile publice pentru copii din România*, este dedicat resurselor educaționale și serviciilor oferite de bibliotecile publice pentru copii din România. Este dedicat istoricului și prezentării evoluției bibliotecilor din România. Se pleacă de la analiza studiilor de specialitate ce ne arată faptul că, deși prima bibliotecă publică din România datează de 200 de ani, există o consemnare ce semnalează că prima Bibliotecă publică pentru copii din România a fost la Cluj și funcționa pe lângă Biblioteca Universitară în 1921, o bibliotecă ce deținea 151 de volume. Bibliotecile publice pentru copii din România au avut un rol foarte important, copiii găsind un sprijin în desăvârșirea educației; practic, aceștia au găsit o sursă, o resursă și un sprijin în biblioteci pentru a putea învăța, pentru a găsi surse de informare și documentare. În România, oamenii nu aveau posibilități financiare foarte mari, aceste instituții venind în ajutorul educației copiilor ce nu-și permiteau să-și cumpere cărțile și să se realizeze. Primele biblioteci publice pentru copii s-au dezvoltat în cadrul bibliotecilor județene începând cu anul 1973. Acestea completează bibliotecile școlare, dar în legea din 2002 se menționează foarte clar că bibliotecile de drept public trebuie să aibă și secție pentru copii și că, consultarea colecțiilor, a bazelor de date ale bibliotecilor publice, este gratuită. În România sunt 41 de biblioteci județene și implicit tot atâtea secții pentru copii cu denumiri diferite, menționate în acest capitol al doilea. Au fost analizate șase dintre acestea, secții pentru copii ale bibliotecilor județene din Arad, Brăila, Cluj, Sălaj, Tulcea, Vrancea, pe baza site-urilor proprii, analizând resursele și serviciile oferite și prezentând câte un exemplu de bună practică, la care am adăugat, de pe site-ul INS (Institutul Național de Statistică), informații referitoare la contextul social al fiecărui județ, informații ce vin să dea plus de valoare celor analizate.

În cadrul acestui capitol s-a realizat și o cercetare calitativă privind resursele educaționale și serviciile oferite de bibliotecile publice pentru copii. Cercetarea s-a bazat pe un chestionar, un sondaj, care a fost trimis celor 41 de biblioteci județene, secțiilor pentru copii, inclusiv Bibliotecii Metropolitane ce joacă rol de bibliotecă județeană pentru județul Ilfov. Acesta a fost trimis online, s-au colectat datele folosind un chestionar *Google Forms*. Sunt prezentate datele cantitative; chestionarul a avut 5 paliere, 21 de întrebări, 50 de respondenți. În capitol se regăsesc rezultatele cantitative. În concluzie, bibliotecarii din secțiile de copii au o vârstă medie între 40 – 50 de ani, preferințele de lectură ale copiilor sunt: *Harry Potter* de J.W. Rowling, *Aventurile lui Habarnam* de Nikolai Nosov, *Jurnalul unui puști* de Jeff Kinney, *Minunea* de R.J. Palacio, *Pisicile războinice* de Erin Hunter etc., Fondul bibliotecilor este destul de nou.

În derularea capitolului sunt prezentate și interviuri semi-structurate pentru a aduce plus de valoare cercetării. Interviurile au fost adresate bibliotecarelor celor șase biblioteci analizate, Arad, Brăila, Cluj, Sălaj, Tulcea, Vrancea, bibliotecare cu experiență în cadrul bibliotecii pentru copii, alese în mod aleatoriu.

Se constată preocupări majore pe acest segment de vârstă, 0-14 ani, preocupări de a veni mereu cu ceva nou în întâmpinarea acestei generații de copii, generație cu structură comportamentală diferită privind evoluția societății, evoluția digitală. În același timp, se are în vedere menținerea tradiționalului în lectură, educația prin lectură, care are semnificații deosebite. S-a observat o unitate în gândirea acestor bibliotecare; toate au același scop, toate merg aproximativ pe același format de activitate, ca timp, structură și implicare. Lectura din activitatea cu copilul nu lipsește la nicio bibliotecă publică pentru copii. Rezultatele nu au întârziat să apară, au fost de multe ori imediate, motiv pentru care toate au continuat pe aceeași idee, linie și au colaborat de multe ori în vederea desfășurării unor activități pentru a da plus de valoare resurselor și serviciilor existente. Tipologia resurselor bibliotecilor pentru copii este de asemenea unitară și prezentată în acest capitol. De la resursele existente, intermediare, până la resursele nou create de către aceste bibliotecare, se merge pe același format în întreaga țară. Mediatizarea este de multe ori realizată doar pe site-urile de socializare, fapt semnalat ca nefiind suficient, existând o pătură a publicului ce nu cunoaște resursele și serviciile bibliotecilor actuale.

Bibliotecile din România sunt pregătite să facă față noilor tehnologii, noilor schimbări, noii generații, oferă servicii valoroase, s-au adaptat cerințelor și nevoilor utilizatorilor-copii. Activitățile sunt multiple, diversificate, constante, susținute, sunt accesate, există și activități zilnice, săptămânale, trimestriale, tematice etc. Toate aceste resurse educaționale, serviciile, sunt puse la dispoziția utilizatorului-copil de bibliotecari cu pregătire specială, dornici de a ține pasul cu tehnologia și cu noile cerințe. Ceea ce putem semnala aici este faptul că bibliotecarii secțiilor pentru copii necesită o pregătire specială, fapt ce ar trebui luat în considerare de școlile de biblioteconomie din România în vederea introducerii de cursuri speciale pentru această categorie profesională.

Capitolul III – *Revizuirea literaturii privind bibliotecile publice pentru copii, prin metode scientometrice*. Obiectivul acestui capitol este de a explora bibliotecile publice pentru copii utilizând analiza scientometrică cu baza de date *Web of Science* și software-ul *VOSviewer*. Printr-o examinare a literaturii actuale în acest domeniu, obiectivul nostru este să identificăm modele semnificative, autori notabili și domenii focale de cercetare în acest domeniu. Rezultatele acestui studiu vor îmbunătăți înțelegerea potențialelor implicații asupra

bibliotecilor publice de copii și vor oferi perspective valoroase pentru orientarea viitoarelor eforturi de cercetare și formularea politicilor.

În Capitolul IV – *Cercetare observațională privind resursele educaționale, serviciile și utilizatorii Secției pentru Copii și Tineret a Bibliotecii Județene „George Barițiu” Brașov și integrarea acestora în procesul lecturii* - se face o analiză, un studiu de caz al *Secției pentru Copii a Bibliotecii Județene „George Barițiu” Brașov*. Secția a devenit în anul 2013 *Centru de Excelență pentru Copii și Tineret*, în urma unui concurs organizat de *Fundația IREX*. (Proiectul propus în cadrul acestui concurs s-a numit *SMS – preșcolar, sport pentru menținerea sănătății*, astfel biblioteca publică din Brașov devenea prima bibliotecă publică din România ce introducea sportul în serviciile permanente ale bibliotecilor pentru copii). Biblioteca are un istoric bogat, este prezentată evoluția bibliotecii până la momentul obținerii titlului de *Centru de Excelență*. Sunt prezentate de asemenea scopul *Centrului de Excelență pentru Copii și Tineret*, *Regulamentul de Organizare și Funcționare* care ne arată preocuparea bibliotecii pentru această secție. S-au prezentat elemente din planul strategic dar și nemulțumirea faptului că în ultimul plan strategic apărut public, cel din 2014-2022, nu este menționată preocuparea pentru acest segment de vârstă, ceea ce considerăm că poate fi un semnal de alarmă.

Istoria bogată a secției pentru copii Brașov, și importanța acestei biblioteci în dezvoltarea culturală a orașului, sunt prezentate în continuare. Se prezintă locația, (una centrală, unde copiii pot ajunge foarte ușor), structura și organizarea *Centrului de Excelență pentru Copii și Tineret* – sala de activități (holul de la intrare), biblioteca, *Jucărioteca*, un depozit, o garderobă. Se precizează faptul că ultima locație, unde se situează și astăzi, s-a deschis în februarie 2003; sunt precizate resursele umane care lucrează în această bibliotecă, se arată importanța acestei biblioteci la dezvoltarea bibliotecii ca întreg, comparativ cu informațiile găsite în resursele de specialitate. Sunt prezentate ipostazele utilizatorului *Centrului de Excelență pentru Copii și Tineret* Brașov, dar acestea pot fi, în urma discuțiilor avute cu bibliotecarii din țară pe această temă, informații ce pot fi generale privind utilizatorul bibliotecilor pentru copii. Aici sunt analizate cele mari trei categorii de utilizatori: utilizatorul-copil, utilizatorul-părinte și utilizatorul-cadru didactic.

În cadrul acestui capitol s-au realizat două cercetări calitative pentru a observa nevoia de lectură a utilizatorului-copil/elev, pentru că el este principalul utilizator al *Centrului de Excelență pentru Copii și Tineret* și cea de a doua, a urmărit evaluarea resurselor și serviciilor oferite de *Centrului de Excelență pentru Copii și Tineret* Brașov.

Primul chestionar s-a aplicat unui eșantion de 200 de respondenți, copii între 6 și 14 ani, elevi (am urmărit ca aceștia să poată completa singuri formularele, nefiind influențați de adulți). În concluzie, în proporție de 36% dintre respondenți consideră lectura importantă dar nu foarte importantă, utilizatorii chestionați folosesc biblioteca pentru a împrumuta preponderent romane; cel mai puțin, spre deloc, sunt utilizate resursele – publicații seriale, documentele audio, audiovizuale; de asemenea cu prioritate, după resursa carte, utilizatorii bibliotecii preferă jocul, jucăria. 85% dintre utilizatori preferă lectura în format clasic, iar această activitate o preferă între 1-5 ore zilnic. Menționăm că respondenți sunt utilizatori frecvenți ai bibliotecii, împrumută până la 5 cărți pe lună și vor fi mesagerii bibliotecii în rândul celorlalți copii și în comunitate. Al doilea chestionar a fost plasat utilizatorilor tot printr-un chestionar *Google Forms* la 79 de respondenți în vederea evaluării serviciilor oferite de biblioteca pentru copii Brașov, iar rezultatele sunt excelente, în sensul că utilizatorii sunt foarte mulțumiți și utilizează biblioteca frecvent.

În acest capitol a fost prezentată și o tipologie a resurselor educaționale specializate, ce se regăsesc în cadrul *Centrului de Excelență pentru Copii și Tineret* Brașov, dar ele, asemenea tipologiei utilizatorilor, pot avea titlu general: resurse intermediare, resurse create și resurse cu valoare adăugată. Odată prezentată tipologia acestora, am considerat necesar să arătăm succint elementele biblioteconomice – cotele la care se găsesc resursele pentru copii (documentele scrise, audio, audiovizuale), organizarea și structura bibliotecii pentru copii. Toate acestea sunt gândite să permită o găsimă cât mai rapidă a documentului de către copil, timpul tuturor fiind de asemenea o resursă esențială, dar această aranjare să fie și cât mai atractivă pentru a-i atrage pe utilizatorii-copii în aceste spații.

În acest capitol am prezentat succint și situația *Centrului de Excelență pentru Copii și Tineret* în perioada pandemiei, toate adaptările și ideile noi prin care acest centru a fost viabil, important și alături de utilizatorii-copii, părinți, cadre didactice. Un exemplu de bună practică al acestui Centru a fost remarcat și de cei de la UNESCO, acesta fiind descris în volumul apărut în acele vremuri, ce cuprindea exemple de bune practici în lume pe perioada pandemiei, editat în colaborare cu Universitatea din Beijing. Din 12 exemple, unul a fost cel românesc; o școală din Brașov, în parteneriat cu biblioteca a desfășurat o activitate online. Menționăm că recomandările IFLA au fost utilizate cu succes în această perioadă.

Lucrarea abordează o cercetare fundamentală, aplicativă, bazată pe chestionare, interviuri, analiza site-urilor, cercetare ce fundamentează rezultatele fiecărui capitol. Lucrarea abordează o metodă nouă de revizuire a literaturii de specialitate prin metode scientometrice. În final, această lucrare poate sta cu succes la baza elaborării politicilor viitoare și strategiilor

de dezvoltare a serviciilor bibliotecilor pentru copii din bibliotecile publice. Este o lucrare amplă, o lucrare care ne ajută să înțelegem și să vedem importanța bibliotecilor publice pentru copii, a bibliotecarului public, a resurselor și serviciilor puse la dispoziția utilizatorului-copil, utilizatorului ce apelează la serviciile unei astfel de biblioteci și importanța investirii în aceste elemente esențiale: bibliotecari, resurse și servicii. Lucrarea are un volum mai mare deoarece s-a încercat analiza tuturor elementelor ce se regăsesc sub denumirea de resursă educațională în cadrul unei biblioteci pentru copii, de la documentul scris, la spațiu, dotări, aer, culoare, timp, permisul de intrare etc., elemente importante în atragerea utilizatorului-copil, utilizatorului-părinte sau a utilizatorului-cadru didactic.

Limite – identificarea și abordarea limitelor în timpul cercetării sunt foarte importante pentru a asigura calitatea și relevanța studiului în domeniul biblioteconomic.

Limitări legate de resurse – am întâmpinat greutăți la solicitarea informațiilor bibliotecilor din țară și străinătate. O parte dintre acestea, în ciuda răspunsurilor repetitive că participă la această cercetare și ne oferă datele solicitate în cel mai scurt timp, nu au acționat în consecință.

Limitări de interpretare – interpretarea rezultatelor, a concluziilor, ar putea fi influențată de subiectivitate, autoarea cunoscând suficient de bine activitățile bibliotecilor din România și ale bibliotecarelor cu care aceasta colaborează de cel puțin 28 de ani. Acest aspect ar fi putut afecta fiabilitatea studiului, dar garantăm că acest lucru s-a întâmplat doar în sens pozitiv, adică toate aspectele menționate au adus o contribuție constructivă în cercetarea întreprinsă.

Limitări legate de pandemie – dat fiind faptul că perioada de cercetare a inclus și anii de pandemie, aceasta a întârziat adunarea datelor și cercetarea în biblioteci, săli de lectură sau a oprit deplasarea pe teren în prima parte a cercetării.

Originalitatea lucrării rezidă în faptul că este prima cercetare din literatura de specialitate care analizează bibliotecile publice pentru copii din România cu accent pe dotarea și crearea de resurse ce vin în sprijinul utilizatorilor-copii sau utilizatorilor-adulți, cadre didactice, părinți, bunici etc., ce calcă pragul bibliotecilor publice pentru copii. Toate informațiile provin nu doar din instrumentele folosite, chestionare sau interviuri, ci și dintr-o vastă colaborare a autoarei cu aceste instituții pe parcursul a peste 28 de ani, deci și dintr-o cunoaștere directă a acestor instituții și a personalului acestora.

Alegerea studiului de caz la *Biblioteca Județeană „George Barițiu” Brașov* se datorează faptului că reprezintă un model de bună practică la această categorie - biblioteci publice pentru copii din România, fapt recunoscut și prin acordarea titlului de „Centru de

Excelență la categoria biblioteci publice pentru copii din România”⁶ și acordate titlului de bibliotecarul anului 2020 unei bibliotecare a acestei secții⁷.

Utilitatea cercetării – prin abordarea inovatoare pentru stimularea dezvoltării cognitive și creative a copiilor, prezenta teză este utilă deoarece evidențiază importanța integrării resurselor educaționale și serviciilor în cadrul bibliotecilor publice pentru copii. Explorează modul în care aceste resurse educaționale pot fi integrate în activitățile, programele, serviciile acestor instituții pentru a stimula creativitatea, inovarea și dezvoltarea pe toate planurile ale utilizatorilor-copii cu precădere. Tema abordată subliniază rolul primordial al acestor instituții în educarea și încurajarea copiilor pentru a descoperi lectura și procesul informării, documentării, al învățării în general. De asemenea, este subliniată importanța bibliotecilor în satisfacerea nevoilor de lectură și a intereselor actuale ale utilizatorului-copil, contribuind la crearea unui mediu educațional eficient și captivant pentru acesta.

⁶ *BIBLIOTECA Județeană „George Barițiu” Brașov. Centru de excelență la Brașov* [online] [accesat la: 18 aprilie 2024]. Disponibil la: <https://www.bjbv.ro/centru-de-excelenta-la-brasov/>.

⁷ *PREMIILE ANBPR pentru activitatea anului 2020* [online] [accesat la: 18 aprilie 2024]. Disponibil la: <https://anbpr.org.ro/index.php/premiile-anbpr-pentru-activitatea-anului-2020/>.